

CIRKUS C ZLEPŠUJE PŮDU, VODU I KLIMA

Zlata Ptáčková

Začalo to zahraničním dobrovolnictvím. „Část života jsem strávil v rámci Evropské dobrovolné služby na Slovensku, v Banské Štiavnici, kde jsem pomáhal obnovovat Kalvárii, krásnou barokní památku. Tam jsem přišel na to, že pomáhám na Slovensku, ale vedle mého rodného města je klášter, který by tu pomocnou ruku také uvítal. Tak jsem si dal takový slib, že až se jednou vrátím domů, na Moravu, tak tady zaklepu na bránu kláštera a nabídnu se, že bych jim tu s kamarády pomohl,“ vzpomíná na počátky svého dobrovolnictví pro Porta coeli Tomáš Blaha s tím, že k sadům ho to hodně táhlo od počátku. Tématu starých ovocných odrůd se věnoval i ve své diplomové práci na Katedře environmentálních studií Masarykovy univerzity.

Když se tedy v roce 2018 pouští s dobrovolníky z oddílu Brdo Tišnov – Gingo, s tišnovskou Hojností a později také s dobrovolníky a skauty ze zahraničí do obnovy starého vysokokmenného sadu kláštera, aby do něho vrátil biotop, který v něm postupně mizel a byl pro Tišnovsko celkem typický, netušil, co je čeká, a už vůbec ne, co spustí.

reportáž najdete na Tišnovské televizi

Z větví a kletví vzniká v nádobě Kon-tiki biouhel. Biouhliřský program Cirkus C zlepšuje půdu, vodu i klima.

Biouhliř Tomáš Blaha.

„Sadem se nedalo kvůli náletovým dřevinám ani projít, dvacet let se o něj nikdo moc nestaral. Od znárodnění to byl majetek státu, otázkou bylo vyřešení církevních restitucí. Tehdy jsme měli malou představu o tom, co vlastně vyčistit takový sad znamená. Že tam bude velké množství větví, různých babyk, akátů a šípku, které nikdo nechce do kamen. Takže co s tím?“ Poté si vzpomněl na svá vysokoškolská studia, kdy se v rámci různých řešení klimatických krizí a problémů v zemědělství bavili o biouhlu neboli zjednodušeně dřevěném uhlí, které ale primárně neslouží k tomu, aby se spálilo na barbecue nebo v kovářské výhni, ale aby se zapravilo do půdy a zlepšovalo její vlastnosti. „Biouhel půdu zlehčuje, poskytuje prostor pro mikroorganismy, drží vodu, což je obrovská výhoda v dnešní době, kdy jsou srážky nevyrovnané. Bonusem je odčerpávání uhlíku z atmosféry,“ vyjmenoval některé z předností biouhle profesionální dobrovolník a nyní i spolumajitel firmy Biouhliřna Tomáš Blaha. Po velké hromadě větví a kletví tak zůstává černá kupka pomocné půdní látky, které udělal loni v létě registraci Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský v Brně.

Tepelný rozklad biomasy

Biouhel vzniká pyrolyzou neboli tepelným rozkladem biomasy. „Hmota se zahřeje na teplotu, která by měla přesahovat 350 stupňů Celsia. Ale to kouzlo, ta základní podmínka spočívá v tom, že k rozkladu musí docházet za nedostatku kyslíku,“ vysvětlil druhý z majitelů Biouhliřny Vilém Řiháček. K tomu je třeba otevřené kónické nádoby, která se doplňuje příkládáním shora, jak materiály postupně uhehnatí. Biomasa by měla být vystavena

žáru zhruba po dobu 20 minut. Zaplnění 220litrové nádoby biouhlem zabere asi tři hodiny. „Biouhel je ve své podstatě z 80 procent uhlík. Kromě toho, že se používá pro uzdravení poškozené intenzivně využívané zemědělské půdy, najde využití v konstrukčních materiálech ve stavebnictví. A konečně i při chovu hospodářských zvířat, kdy je schopen absorbovat unikající plyny z podestýlky a usnadňuje proces zrání kompostu,“ dodává Řiháček.

Kromě výroby biouhle se oba pánové snaží s touto technologií seznámit širokou veřejnost. Do Předklášteří mj. často přijíždí žáci základních škol. Jednak si sami zkusit vyrobit dřevěné uhlí, jednak pomoci s údržbou sadu samého. V tom jim ostatně pomáhají také ovce, které okusují vyrůstající nálety.

Dobrovolnictví má smysl

„Historicky tu mohlo být 8 až 10 odrůd, nyní, když jabloně dosazujeme, se snažíme o větší pestrost. Aby když k nám přijdou lidi, kteří si chtějí na zahradě zasadit strom, aby to jablko u nás mohli ochutnat. Ideální představa je taková, že to bude sad, který bude produkční,“ přeje si Tomáš Blaha. Ve východní kvadratuře kláštera by do budoucna rovněž mohlo vzniknout výukové zázemí pro školy. „A je tu i prostor pro to dobrovolnictví. Dneska už děcka mohou málokdy sáhnout na reálnou práci, takže tady si to mohou vyzkoušet a zažít při tom něco, doufejme, trochu jiného, než zažívají normálně, a přemýšlet nad tím, jak budou trávit svůj život,“ dodává Tomáš Blaha. ☺

Foto: Zlata Ptáčková

S čistěním klášterních sadů pomáhají dobrovolníci. Na snímku žáci ZŠ Perlička Brno.